

רע"פ 8399/15 - אליאב קדוש נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 8399/15

לפני: כבוד השופט ח' מלצר

המבקש: אליאב קדוש

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (כב' השופטים א' הלמן (אב"ד), י' שטרית ו-ס' דבור) מתאריך 17.11.2015 ב-ע"פ 38477-02-15; בקשה למינוי סניגור

המבקש: בעצמו

החלטה

1. בפני בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בנצרת (בהרכב כב' השופטים: א' הלמן (אב"ד), י' שטרית ו-ס' דבור) ב-ע"פ 38477-02-15 (להלן - פסק הדין), במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בקרית-שמונה (כב' השופט מ' מרגלית) ב-ת"פ 42770-04-14, מתאריך 12.01.2015. בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור - המבקש הגיש גם בקשה למינוי סניגור ציבורי לשם ייצוגו בהליך זה.

אביא להלן, בתמצית, את הנתונים הרלבנטיים להכרעה במכלול.

2. המבקש הורשע, על פי הודאתו, בכתב אישום מתוקן בעבירות הבאות: התפרצות למקום מגורים כדי לבצע גניבה, עבירה לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין); גניבה, עבירה לפי סעיף 384 לחוק העונשין; והזיק לרכוש במזיד, עבירה לפי סעיף 452 לחוק העונשין.
3. בית משפט השלום הנכבד השית על המבקש במסגרת גזר הדין את העונשים הבאים: 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; מאסר על תנאי; קנס בסך 2,000 ש"ח, או 20 ימי מאסר תמורתו; וכן פיצוי למתלוננת בסך 20,000 ש"ח. למען שלמות התמונה אציין כי במסגרת אותה פרשה, אשתו של המבקש (להלן: בת הזוג), אשר איננה חלק מהבקשה שבפני, הורשעה בעבירה של קבלת נכסים שהושגו בפשע, עבירה לפי סעיף 411 לחוק העונשין, והושתו עליה העונשים הבאים: מאסר על תנאי, קנס בסך 1,000 ש"ח ופיצוי למתלוננת בסך 10,000 ש"ח.
4. לפי עובדות כתב האישום המתוקן - המתלוננת הינה אמה של בת זוגו של המבקש. בכתב האישום המתוקן נטען כי באחד מן הביקורים המשפחתיים שערכו המבקש ובת הזוג בדירתה של המתלוננת- המבקש גנב מדירתה של המתלוננת מפתח נוסף לדירתה, אותו החזיקה בסמך לדלת הכניסה לדירה. בהמשך לכך, בשל הקירבה המשפחתית בין המבקש לבין המתלוננת נודע למבקש כי המתלוננת תשהה במהלך יום שבת (בתאריכים: 03.01.2014-04.01.2014) מחוץ לדירתה בביקור אצל אחותה. בהמשך לכך, במהלך יום השבת הנ"ל, המבקש התפרץ לבית המתלוננת באמצעות המפתח וגנב מחדר השינה תכשיטי זהב שונים. לאחר מכן המבקש פרץ לחדר נוסף בבית המתלוננת, אשר היה נעול, לאחר שבעט בו, וגנב מתוכו מעטפות כסף, וקופסאות ובהן כספים במזומן. בכתב האישום המתוקן נטען כי המתלוננת החזיקה בסכומי הכסף האמורים לצורך קניית ספר תורה לזכרו של בעלה המנוח. לאחר מכן, המבקש שבר את המנעול לדלת המובילה למרפסת הבית כדי להסתתר שם, לאחר ששמע רעש. לבסוף, המבקש עזב את דירת המתלוננת כשברשותו הרכוש הגנוב. בכתב האישום המתוקן צוין עוד כי היקפו המדויק של הרכוש הגנוב אינו ידוע למשיבה, אך הוא נאמד בסך של עשרות אלפי ש"ח.
- לאחר האירוע, המבקש סיפר לבת זוגו כי הוא עומד מאחורי ההתפרצות לדירת המתלוננת. בתאריך 13.04.2014 בני הזוג הגיעו לחנות תכשיטים בחצור הגלילית ומכרו לה תכשיטי זהב גנובים תמורת סך של כ- 3,000 ש"ח במזומן. לאחר מכן, בתאריך 22.04.2014, בני הזוג הגיעו לחנות תכשיטים בקריית שמונה ומכרו לה תכשיטי זהב גנובים תמורת סך של כ- 3,200 ש"ח במזומן.
5. בתאריך 15.07.2014 המבקש הורשע, על פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון, במיוחס לו בכתב האישום המתוקן. במסגרת הסדר הטיעון הצדדים הסכימו כי טרם שמיעת הטיעונים לעונש יוגש תסקיר שירות המבחן בעניינו של המבקש, אך כי תסקיר זה לא יחייב את הצדדים. בהמשך הדברים - תסקיר שירות המבחן, מתאריך 14.12.2014, המליץ להטיל על המבקש ענישה טיפולית-שיקומית בדמות עבודות של"צ בהיקף ממשי, מאסר על תנאי וכן להעמידו תחת צו מבחן לתקופה של 18 חודשים.
6. במסגרת הטיעונים לעונש - המשיבה טענה כי מתחם העונש ההולם בנסיבות נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל ועתרה להשית על המבקש עונש המצוי ברף העליון של מתחם זה. המבקש, מנגד, לא טען למתחם עונש הולם אחר, ומיקד טענותיו בכך שלנוכח נסיבותיו האישיות והמשבר הכלכלי אליו נקלע ושהיה ברקע המעשים בהם הורשע - יש להעדיף בעניינו את הפן השיקומי.

7. בתאריך 12.01.2015 בית המשפט השלום הנכבד גזר את דינו של המבקש. בית המשפט השלום קבע כי מתחם העונש ההולם, בנסיבות העניין, נע בין 12 ל-36 חודשי מאסר לריצוי בפועל. עוד נקבע כי לנוכח חומרת העבירות ונסיבות ביצוען לא ניתן להסתפק בענישה שיקומית כהמלצת שירות המבחן ויש לגזור על המבקש עונש מאסר לריצוי בפועל. לאחר מכן בית המשפט השלום הנכבד גזר על המבקש את העונשים המפורטים בפיסקה 3 לעיל.

8. המבקש הגיש ערעור על חומרת העונש שהושת עליו - לבית המשפט המחוזי הנכבד. אציין כי במסגרת הדיונים בערעור נעשו מאמצים לשיקום היחסים במשפחה ונתקבלו תסקירי שירות המבחן בנושא. בתוך כך אף נבדקה האפשרות לנהל הליך של צדק מאחה. הדבר לא הסתייע, בין היתר, לאחר שהמתלוננת סירבה להשתתף בהליך. המתלוננת טענה כי סכום הכסף שנגנב ממנה עולה על סכום הפיצוי שנפסק לה, ודרשה לקבל את הסכום שנגנב ממנה במלואו. במסגרת הערעור המבקש טען כי בנסיבות העניין - הרף התחתון של מתחם העונש ההולם הינו 6 חודשי מאסר לריצוי בעבודות שירות ועתר לכך ולבחינת אפשרות להטלת צו מבחן עליו. המבקש טען עוד כי בית משפט השלום הנכבד שגה בכך שלא אימץ את המלצות שירות המבחן בעניינו.

9. בתאריך 17.11.2015 בית המשפט המחוזי הנכבד דחה את ערעורו של המבקש. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי מתחם העונש ההולם שנקבע על ידי בית משפט השלום הנכבד משקף כראוי את מדיניות הענישה בנסיבות המקרה, וכי לא הובאו נימוקים המצדיקים סטייה ממתחם זה. עוד נקבע כי לא נמצאה במקרה זה הצדקה להתערבות בגזר דינו של בית משפט השלום הנכבד.

10. בבקשה שלפני למתן רשות ערעור, המבקש טוען כי עניינו מעורר "שאלה משפטית חריגה". לטענת המבקש, בית המשפט המחוזי הנכבד יצר אצלו אינטרס הסתמכות וציפייה שלא יגזר עליו עונש מאסר לריצוי בפועל לנוכח ניסיונות הליך הצדק המאחה עם המתלוננת. המבקש מוסיף וטוען כי בית המשפט המחוזי הנכבד שגה בקביעת מתחמי הענישה במקרה דנן, בהשוואה לנהוג בנסיבות דומות, וכן לא ייחס משקל הולם לאינטרס השיקומי בנסיבות העניין - המצדיק הקלה בעונשו.

11. להשלמת התמונה אציין כי בתאריך 08.12.2015 הוריתי על עיכוב ביצוע ארעי של עונש המאסר שהושת על המבקש, וזאת עד למתן החלטה אחרת, אך לא ראיתי בנסיבות המכלול להורות על מינוי סניגור ציבורי למבקש, שהיה מיוצג ע"י הסניגוריה הציבורית בהליכים הקודמים.

דיון והכרעה

12. הלכה היא, כי רשות ערעור לדיון ב"גלגול שלישי", ניתנת במשורה באותם מקרים חריגים אשר מעוררים שאלה בעלת חשיבות כללית וציבורית החורגת מעניינם הפרטי של בעלי הדין. במקרה שבפני, חרף טענות המבקש - הבקשה אינה מעוררת כל שאלה משפטית עקרונית, אשר תצדיק דיון בה ב"גלגול שלישי" (ראו: פ"פ 3101/15 אבו רמילה נ' מדינת ישראל (25.05.2015)). יתרה מכך, כבר נקבע בפסיקתנו כי במקרים שבהם הבקשה מתייחסת רק לחומרת העונש, כדוגמת המקרה דנן, רשות ערעור תינתן רק במקרים נדירים במיוחד, שבהם ניכרת סטייה משמעותית ממדיניות הענישה המקובלת, או הראויה, בהתאם לנסיבות העניין (ראו למשל: פ"פ 424/15 טפר נ' מדינת ישראל (06.07.2015); רע"פ 346/14 מרדינגר נ' מדינת ישראל (18.10.2015)). די בכך כדי להצדיק את דחיית הבקשה.

13. מעבר לאמור לעיל אציין כי אף לגופם של דברים דינה של הבקשה - להידחות. המבקש הורשע בעבירות קשות, הכוללות התפרצות למקום מגורים וגניבה תוך פגיעה בביטחונה האישי של המתלוננת. באחת הפרשות ציינתי כי: "... הפריצה אינה רק לבית - מבחינה פיזית, אלא בעיקרה חדירה לתוך התא האישי-משפחתי השמור ביותר של האדם. נזקים אלו עולים לפרקים בחומרתם אף על עצם אובדן הרכוש בשווי כזה או אחר" (ראו: ע"פ 7453/08 מדינת ישראל נ' אואזנה (31.12.2008)).

הדברים מודגשים ביתר שאת בעניינו: המתלוננת היא אשה מבוגרת, אשר חסכה כספים לשם הנצחת זכרו של בעלה המנוח. אולם בכך לא די - המבקש גנב רכוש מביתה של המתלוננת, תוך ניצול מובהק לרעה של הקירבה המשפחתית ביניהם. הגניבה כללה סכום כסף וכן תכשיטים רבים בעלי ערך סנטימנטלי מיוחד, לרבות טבעת נישואין של בעלה המנוח של המתלוננת (על המשמעות הרגשית שיש לייחס לרכוש כזה - עיינו: Margaret Jane Radin, *Property and Personhood*, 34 Stan. L. Rev. 957, 959 (1982)). ואכן העבירות לוו בפגיעה קשה במרקם היחסים המשפחתיים, וגרמו לאבדן אמון ולנזק רגשי ניכר למתלוננת מעבר לנזק החומרי (ראו: פסק הדין, בעמ' 13-12). אציין כי אין מדובר במעידה רגעית, שאף בה, כמובן, אין להקל ראש. בעניינו, הגניבה בוצעה תוך תכנון מוקדם, כאשר לאחר הגניבה המבקש פעל יחד עם בת זוגו (בתה של המתלוננת) לשם מכירת חלק מהתכשיטים הגנובים בשתי הזדמנויות - בתאריכים 13.04.2014 ו-22.04.2014 (יוער כי רוב התכשיטים הוחזרו לבסוף למתלוננת לאחר שנתפסו בידי המשטרה).

14. העונש שהוטל על המבקש מתחשב במכלול השיקולים הרלבנטיים, ובכל מקרה איננו חורג ממדיניות הענישה. עיון בפסק דינו של בית המשפט המחוזי הנכבד מלמד שהוא נימק את מסקנותיו כדבעי תוך שקילת הנתונים העומדים לזכותו של המבקש כדוגמת: היותו מחוסר עבר פלילי עד לביצוע העבירות, הודאתו, גילו הצעיר ונסיבות חייו שהיתה להן השפעה על ביצוע מעשה העבירה. בית המשפט המחוזי הנכבד הביא בחשבון אף את העובדה שהמבקש ובת הזוג שילמו את מרבית הפיצויים שנפסקו למתלוננת, אולם הטעים כי הניסיון לנהל הליך של צדק מאחה - לא הביא לכך שיחסייה של השניים עם המתלוננת אכן ישובו לסדרם ((ראו: פסק הדין, בעמ' 13-12)). ואכן, בסיכומם של דברים עונשו של המבקש מוקם בתחתית המתחם שנקבע על ידי בית המשפט השלום הנכבד, ובכל מקרה עונש זה איננו חורג מרמת הענישה הנהוגה במקרים דומים באופן המצדיק את התערבותו של בית משפט זה (בהקשר זה - ראו, למשל: רע"פ 547/08 טוקראס נ' מדינת ישראל (11.06.2008)).

15. באשר לטענתו של המבקש ביחס לאימוץ המלצת תסקירי המבחן שהוגשו בעניינו ולציפייה שנוצרה אצלו, לטענתו, כי ייגזר עליו עונש שלא לריצוי מאחורי סורג ובריח, עקב נכונותו להכנס להליך של צדק מאחה הרי שכבר נקבע בפסיקתנו כי בית המשפט איננו כבול להמלצות שירות המבחן בבואו לגזור את הדין ואביא בהקשר זה ציטוט רלבנטי:

"המלצותיו של שירות המבחן, כשמן כן הן - המלצות. בית-המשפט אינו כבול לאמור בהן והוא אינו מחויב לפעול על פיהן. עמדת שירות המבחן, אינה אלא אחד השיקולים העומדים בפני בית-המשפט בבואו לגזור את דינו של נאשם - לעיתים יאמץ בית-המשפט את המלצת שירות המבחן במלואה, לעיתים יאמץ אותה בחלקה ולעיתים ידחה אותה מכל וכל. כל עניין לנסיבותיו הוא, וכל מקרה ייבחן לגופו, תוך מתן משקל ראוי להמלצות שירות המבחן" (ראו: רע"פ 7257/12 סנדרוביץ' נ' מדינת ישראל, בפסקה 14 (18.10.2012)).

זאת ועוד, המבקש לא הצביע בפני בית המשפט המחוזי הנכבד, על קיומו של הליך טיפולי-שיקומי המצדיק סטייה ממתחם העונש ההולם בעניינו (ראו: פסק הדין, בעמ' 13).

16. לנוכח כל האמור לעיל – הבקשה נדחית וכך גם נדחית הבקשה למינוי סניגור ציבורי למבקש.

17. המבקש יתייצב איפוא לריצוי עונש המאסר שנגזר עליו בתאריך 08.06.2016 עד לשעה 10:00, בבימ"ר קישון, או במקום אחר על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות, או דרכון ועותק מפסק-דין של בית המשפט המחוזי הנכבד ומהחלטתו זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, טלפונים: 08-9787377 או 08-9787336. בתאריך 08.06.2016 היום אף יתבטל עיכוב הביצוע הארעי של עונש המאסר עליו הוריתי. עד להתייצבותו של המבקש לתחילת ריצוי עונשו כאמור – ימשיכו לחול עליו תנאי השחרור בערובה, כפי שנקבעו על ידי בית המשפט המחוזי הנכבד.

ניתנה היום, יא' באייר התשע"ו (19.5.2016).

ש ו פ ט